

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U004926

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-11-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Татаренко Ольга Миколаївна

2. Tatarenko Olga M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.01

Назва наукової спеціальності: Радіобіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-11-2019

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, 53, м. Київ, Київська обл., 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.562.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, 53, м. Київ, Київська обл., 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, 53, м. Київ, Київська обл., 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.49.21

Тема дисертації:

1. Встановлення причинного зв'язку гіпертонічної хвороби з дією іонізуючого випромінювання в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у віддаленому післяаварійному періоді.
2. Establishment of arterial hypertension with the effect of ionizing radiation in clean-up workers of the consequences of the Chornobyl NPP accident in the remote post-accident period.

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 03.00.01 «Радіобіологія». – Державна установа «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України», Київ, 2019. Дисертація присвячена вирішенню важливої наукової та практичної задачі в галузі радіобіології, а саме оптимізації медичної експертизи встановлення зв'язку гіпертонічної хвороби (ГХ) в учасників ліквідації наслідків аварії (УЛНА) аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) з дією іонізуючого випромінювання у віддаленому післяаварійному періоді шляхом розробки науково обґрунтованих рекомендацій. За допомогою ретроспективного аналізу проведено вивчення структури 26142 медичних експертних справ, що розглядалися Центральною міжвідомчою

експертною комісією по встановленню причинного зв'язку хвороб, що призвели до інвалідності та смерті, з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих факторів внаслідок аварії на ЧАЕС (ЦМЕК) впродовж 2013-2017 рр. При проведенні поглибленого дослідження 16073 справ постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС, розглянутих ЦМЕК впродовж 2014-2016 рр., були відібрані 796 справ УЛНА на ЧАЕС з ГХ. Встановлено, що у віддаленому післяаварійному періоді патологія серцево-судинної системи займала друге місце (39,62 %) у структурі медичної експертизи постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. Частка випадків ГХ становила 28,4 % від загальної кількості розглянутих справ УЛНА. В структурі розгляду випадків зв'язку захворювань УЛНА, що привели до смерті, частка ГХ становила 17,8 %. Ретроспективним аналізом медичних експертних справ ЦМЕК підтверджене ранній розвиток і молодший вік УЛНА на ЧАЕС хворих на ГХ, що пов'язана з участю в роботах з ліквідації наслідків аварії (ЛНА) на ЧАЕС. Основні інформативні критерії розвитку та прогресування ГХ серед УЛНА на ЧАЕС для прийняття експертних рішень при встановленні зв'язку захворювання з участю в роботах з ЛНА на ЧАЕС ґрунтуються на термінах виникнення вегето-судинної дистонії (ВСД), первинного встановлення діагнозу ГХ, стаціонарного лікування, розвитку судинних подій (мозковий інсульт, інфаркт міокарда) та втрати працездатності з урахуванням дози опромінення, періоду та терміну перебування в зоні підвищеного радіаційного ризику. Доведено, що при зростанні дози зовнішнього опромінення підвищується частота встановлення причинного зв'язку ГХ з роботами з ЛНА на ЧАЕС. Розроблені науково обґрунтовані рекомендації та пропозиції з оновлення нормативно-регуляторних документів з встановлення причинного зв'язку ГХ з роботами з ЛНА на ЧАЕС. Ключові слова: іонізуюче випромінювання, гіпертонічна хвороба, учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, медична експертиза, аварія на Чорнобильській АЕС.

2. Dissertation for the degree of Candidate of Medical Sciences (Doctor of Philosophy) in specialty 03.00.01 "Radiobiology". – State Institution "National Research Center for Radiation Medicine of The National Academy of Medical Sciences of Ukraine", Kyiv, 2019. The dissertation devoted to the important scientific and practical problem in the field of radiobiology, optimization of medical expertise of establishing the causal relationship of arterial hypertension (AH) in the clean-up workers of the accident at the ChNPP with the effect of ionizing radiation in the remote post-accident period by developing of scientific recommendations. A retrospective analysis of the 26142 medical expert cases examined by the Central Interagency Expert Commission of the Ministry of Health of Ukraine for diseases, cause of disability and death causal relationship to ChNPP accident (CIEC) during 2013-2017 yy. was carried out. In an in-depth study of 16073 cases of ChNPP accident victims reviewed by the CIEC during 2014-2016 yy., 796 cases of AH in clean-up workers of ChNPP accident were selected. In the remote post-accident period, it was found that the pathology of the cardiovascular system occupies second place (39,62 %) in the structure of medical expertise of ChNPP accident victims, with the proportion of AH cases accounting for 28,4 % of the total number of cases clean-up workers considered. The proportion of AH cases leading to the death of clean-up workers of ChNPP accident represented 17,8 % of AH. A retrospective analysis of CIEC's medical expertise cases confirmed the early development and younger age of clean-up workers of ChNPP accident with AH associated with participation in works for liquidation of ChNPP accident consequences. Vegetative-vascular dystonia (VVD), which preceded the development of AH, for main group of clean-up workers develops 3,8 years earlier ($3,5 \pm 3,3$ years after participating in clean-up works) than in comparison group, in which AH is not associated with clean-up works for the ChNPP accident. Patients with AH associated with clean-up work at the ChNPP accident have developed complications such as acute cerebral circulation / transient ischemic attack and myocardial infarction (3,1-4,3 years earlier). In the clean-up workers of the main group, the course of AH is characterized by rapid progression: 3,7 years earlier there is a loss of capacity (after $23,1 \pm 6,9$ years participation in clean-up work at the ChNPP accident), compared with clean-up workers in whom AH was not associated with liquidation consequences of ChNPP accident. The informative content of expert use of the following instrumental and laboratory indices was found: increase of the thickness of the interventricular septum and increase of the left ventricular myocardial mass index in the main group of clean-up workers of ChNPP accident compared to the group of clean-up workers of ChNPP accident in whom AH was not associated with liquidation of consequences of ChNPP accident; glucose level – hyperglycemia detection rate frequency among

main group of clean-up workers of ChNPP accident was higher 2,5 times, triglycerides – triglyceridemia detection frequency – higher 2,2 times, decrease in kidney filtration function frequency – higher 2,37 times compared to a group of clean-up workers of ChNPP accident with AH not associated with works for liquidation of ChNPP accident. Radiation exposure is significant for the development of AH in clean-up workers of ChNPP accident: when the dose of external radiation exposure is greater than 0,05 Sv, the dependence of the causative relationship of AH with clean-up works at ChNPP accident increases in compare with clean-up workers of ChNPP accident who received a dose of external radiation exposure less than 0,05 Sv. For the clean-up workers of the Chornobyl NPP accident, whom received a dose of external radiation exposure above 0,25 Sv, the level of dependence of the causative relationship of AH development is increasing higher 4,2 times. For clean-up workers of ChNPP accident with a dose of external radiation exposure greater than 0,2 Sv dose dependence of the time of development of VVD and its transformation into AH, development of AH, date of the first hospital treatment for VVD or AH, realization of vascular events and crisis course of the disease were proved. Scientifically based recommendations and proposals for updating regulatory documents for establishing causal relationship of AH with clean-up works for ChNPP accident were developed. Keywords: ionizing radiation, arterial hypertension, clean-up workers of Chornobyl NPP accident, medical expertise, Chornobyl NPP accident.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сушко Віктор Олександрович

2. Sushko Viktor O.

Кваліфікація: д. мед. н., 03.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басанець Анжела Володимирівна
2. Basanets Anzhela V.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сімонова-Пушкар Лариса Іванівна
2. simonova-pushkar Larysa I.

Кваліфікація: д. мед. н., 03.00.01, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Базика Дмитрій Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Базика Дмитрій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.